فاعل القابی کیم کیمه

مفعول القابی

نه نیچون نیه

عطف بیان القابی

اولمدر او

هذا الکتاب ترجمان ترکی وعربی

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

الحروف التی تستعمل فی الترکیة دون العربیة ثلاثة حروف وهی البا، والجیم، والکاف وتسمی الحروف المعجمة وتتمیز هذه الحروف بان یوضع تحتها ثلاث نقط علامة لها وهذا وجه تسمیتها بالحروف المعجمة لکونها تعجم بالنقط هکذا علی بعضهم ولا مانع ان یکون وجه تسمیتها لاختصاصها بغیر العربیة فتکون عجمیة بهذا الاعتبار الاول تامل سروری چلبی فی شرح الکلستان فانه یذکر هذه الحروف الثلاثة بالفارسیة بان یقول مثلا با الباء الفارسی والجیم الفارسی واعلم ان مخارج هذه الحروف الثلاثة وهی الباء مثل پادشاه پاك قوپرمق مخرجها بین الباء العربیة والفاء ویوضع تحتها ثلاث نقط علامة الکاف مثل کوك اکلك مخرجها بین القاف والکاف العربیة ویوضع فوقها ثلاث نقط علامة لها والجیم مثل چاوش واچك مخرجها بین الجیم العربیة والشین ویوضع تحتها ثلاث نقط علامة لها الی هنا انتهی بیان الحروف المستعملة فی الترکیة وبیان غیر المستعملة فی العربیة مفهوما جمیع ما ذکر من کلام اللاهجی فی الدیباجة والله اعلم وانا ایضا ابین لك شیئا مما ینبغی بیانه وذلك ان اللام تکون مفخمة ومرققة فلا بد من الحرفین المفخمة والمرققة لتمتاز کل منهما علی الاخری وذلك لدفع الالتباس عنك عند تعلمك هذه اللغة ابینها لك بالمد فوقها والاخری خالیة عن المد مثل آل وال فالمفخمة بمعنی خذ والمرققة بمعنی الید فلولا ذلك لالتبس الفعل بالاسم لشبهه له فی الرسم الی هنا انتهی بیان المقدمة فینبغی ان تکتحل بالمد مطالعتها فهی وان کانت مقدمة واحدة فهی تنتج لك الترقی الی اعلی ذروة المراتب وتوصلك الی سؤالك فی هذه المناقب والان حق لنا ان نشرع فی المقصود بعنایة الملك المعبود ولا رب غیره ولا یرجی الا خیره الاول فی بیان المشتقات بقدر الامکان مما ینبغی معرفته وهو علی ثمانیة ابواب جاء موافقا لعدد ابواب الجنة فلله الحمد والمنة الباب الاول فی بیان المصدر الباب الثانی فی بیان الامر الباب الثالث فی بیان النهی الباب الرابع فی بیان الماضی الباب الخامس فی بیان المضارع الباب السادس فی بیان اسم الفاعل الباب السابع فی بیان علامة النفی الباب الثامن فی بیان علامة الجمع تمت التمام

الباب الاول

قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حیاة الارض بالناس وحیاة الناس بالروح وحیاة الروح بالعقل وحیاة العقل بالعلم وحیاة العلم بالعمل وحیاة العمل بالاخلاص صدق رسول الله وصدق حبیب الله

معلوم اوله که ترکیده مصدر کل دیمکدر که کل کلمه‌سنك آخرنده مك کلمه‌سی یاخود مق کلمه‌سی کلور مصدر اولور عربیده مثلا مصدر نصرا فی میمی مفرد معناسی یاردم ایتمك ترکیده مك کلمه‌سی وقس علیه البواقی وبو قاعده دخی سکزا فیسا مدیه بو منوال اوزره در مثلا العلم معناسی بل دیمکدر عربیده بونك آخرنده مك کتوردسك ترکی اولور وجمله‌سنی بربرده جمع ایدوب بلمك اولور یاخود بل کبی الفهم عربی معناسی آکلا دیمکدر بونك آخرنده ترکی مق کتوردسك ترکی اولور جمله‌سنی بربرده جمع ایدوب آکلمق اولور دخی مصدرلری بو کتابده اولان صیغه‌لری جمله‌سی بو منوال اوزره در وسائر یدی بابیده بو اسلوب قاعده اوزره در معلوم اوله مشتقاتك میزانیدر بو رساله شریفه که مالف طریق مولویه‌دن مشهور آفاق بر ذات شریفدر که قطب العارفین حضرت شیخ اولو قادر افندی المصری قدس الله سره العزیز حضرتلریدرکه دیار مصرده مدفوندر رحمة الله علیه رحمة واسعة حضرتلری بو رساله شریفی تالیفلرینه سبیلك هم ظاهری وهم باطنی وار در ظاهر سببی بودرکه مخدوم مکرملرینك لسان شریفلرینی تمییز ایتمك ایچون تالیف بیورمشلردر ودخی باطن سببی بودرکه جمیع امت محمد ترحما واولادلرینك دخی لسانلری تمییز اولوب حضرت علم شریفه مجتلری حاصل اولوب وعلم شریفی آسان آلکتورملرینه برآلت اولوب جهل مردارلغندن خلاصی اولوب وکندولریکی دخی امت محمد [illegible] سبب اولملرینه [illegible] اوله‌لر ایچون رحمت ولطف الهیه مظهر لرینه اشارتدر غرضم

الباب الاول فی بیان المصدر المصدر فی الترکی کل کلمة آخرها مك او مق فحینئذ تکون میزانا للمشتقات معلوم اوله غرضم

العلم	الفهم	التعلیم	القراءة	الکتابة	الامر	المجیء	الذهاب	القعود	القیام	الوقوف
بلمك	آکلمق	اوکرتمك	اوقومق	یازمق	بیورمق	کلمك	کتمك	اوتورمق	قالقمق	دورمق
الاکل	الشرب	السمع	النظر	الرؤیة	الارادة	الکلام	القول	التربیة	العمل	الخوف
یمك	ایچمك	اشتمك	باقمق	کورمك	کوسترمك	سویلمك	دیمك	بسلمك	یاپمق	قورقمق
الوقوع	الرمی	الستر والغطاء	النوم	الاضطجاع	الحرق	الدخول	الخروج	الربط	الحل	الحلب
دوشمك	آتمق	اورتمك	اویومق	یاتمق	یانمق	کیرمك	چقمق	باغلمق	چوزمك	صاغمق
الکنس	القطع	الضرب	الهروب	الوصول	الاعطاء	الاخذ	البیع	الشراء	الشفاعة	العجن
سپورمك	کسمك	اورمق	قاچمق	ایرمك	ویرمك	آلمق	صاتمق	صاتون آلمق	دلك ایلمك	یوغرمق
الطبخ	الفلق	القلع	العدد	الولادة	النبات	الحیاء	السؤال	البدار	الطلب	الرکوب
پشورمك	یارمق	قوپرمق	صایمق	طوغرمق	اونمق	اوتانمق	صورمق	صاچمق	استمك	بنمك
النزول	المضغ	البلع	التبول	التغوط	الزیادة	النقصان	الابتداء	التخلیص	الخرق	
اینمك	چینمك	یوتمق	ایشمك	صیچمق	آرتمق	اکسلمك	باشلمق	قورتارمق	دلمك	
الغلی	السرقة	الطیران	الخیاطة	الخنق	السعال	العطاس	الضحك	البکاء	العض	
قینمق	اوغورلق	اوچمق	دیکمك	بوغمق	اوکسورمك	اکسرمق	کولمك	آغلمق	ایصرمق	

Copyright © King Saud University